

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-3878

No. 239. — Štev. 239.

NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 12, 1935. — SOBOTA, 12. OKTOBRA, 1935

Volume XLIII. — Letnik XLIII.

LIGA JE PREPOVEDALA POŠILJANJE OROŽJA V ITALIJO

Abesinci zavzeli Adowo in poklali 2500 Italijanov

DEPUTIJI OBDOLŽENI UMORA

Proti deputijem, ki so ustrelili Mrs. Crempa, je bila vložena obdolžba umora. Zaporno povelje je izposlovala hči umorjene.

SCOTCH PLAINS, N. J., 11. oktobra. — Sedem šerifovih deputijev je bilo postavljenih pod obdolžbo, da so 26. septembra ustrelili 41 let staro farmerjevo ženo Sophie Crempa.

Obdolženi deputiji so: brata Richard in Vincent Carolan, Edward Carolan, Millard Jett, Charles Remley, Joseph Oakley in Joseph Gabrielson.

Remley, ki je baje oddal na Mrs. Crempa usodepolni strel, se že nahaja pod obdolžbo navadnega uboja pod varščino \$5000.

Vsem so odtisnili prste in sodnik Thompson je postavil vsakega pod varščino \$5000, katero je plačal nek njihov prijatelj iz Elizabeth, N. J., nakar so bili izpuščeni do prihodnje obravnave.

Sodnik Thompson jih je hotel postaviti pod varščino — \$2500, temu pa je ugovarjal državni pravdnik David z utemeljevanjem, da ta varščina ni v nikakem razmerju z Crempovo varščino \$5000 zaradi omalovaževanja sodišča. Vsled tega je Thompson zvišal varščino na \$5000.

Zaporna povelja proti sedmim deputijem je izposlovala 19 let stara hči ustreljene farmerice Kamelia s pomočjo newyorškega odvetnika Samuela S. Leibowitza.

PREDSEDNIK NA KOKOSOVH OTOKIH

KOKOSOVH OTOKI, 11. oktobra. — V seneci velike palme na skalnatem obrežju je predsednik Roosevelt kosil v družbi Angležev, ki na otoku iščejo bogate zaklade, ki so jih skrili morskari skozi stoletja.

Predsednik je jedel sendviče in fižol, kar je bilo preneseno s križarke Houston. Pri kosilu so bili navzoči tudi člani s križark Houston in Portland, iskalec zakladov in vojniki države Costa Rica, ki stoje na straži pri iskanju zakladov. Po kosilu so se dve uri razgovarjali in metali kameenje na morske pse, ki so plavali blizu obrežja.

Predsednik je sedel pod palmo, pred njim so bile visoke skale, ki padajo v morje, za dej pa bujno rastlinstvo. Posebno rad je govoril o 110 funtov težki ribi, ki jo je vjel. Na vsaki strani predsednika sta sedela tajnik Ickes in

KONDYLIS JE STRMOGLAVIL REPUBLICO

V kratkem bo najbrže postavljena monarhija. — Gen. Kondylis je regent. — Kralj Jurij je v Angliji.

ATENE, Grška, 11. oktobra. — S pomočjo armade je bila na Grškem odpravljena republika. Po celi deželi je bilo razglašeno obsedno stanje; brzojavne in telefonske zveze z inozemstvom so bile pretrgane, vladna poslopja straži vojaštvo in ministrski predsednik Panayotis Tsaldaris je bil prisiljen odstopiti. Po odstopu je Tsaldaris zavrnil vsako odgovornost za ta preobrat.

Obdržana je bila navidezno parlamentarna vlada. Parlament je naglo sprejel štiri poglavne točke:

1. Republikanska ustava je odpravljena;

2. Monarhistična ustava iz leta 1911 stopi zopet v veljavo.

3. Plebiscit, katerega stavi kralj Jurij kot pogoj za svojo vrnitev, bo obdržan 3. novembra, toda ne bo odločeval o republiki in monarhiji, temveč bo samo odobril in potrdil sedanji preobrat.

4. Feldmaršal Jurij Kondylis je prevzel ministrsko predsedništvo in obenem postal regent, dokler se ne vrne kralj Jurij.

Vsled preobrata ni bilo nikjer nemirov. Vojaštvo je bilo videti po vseh ulicah in je vzdrževalo red.

Preobrat je bil dovršen, ko so poveljniki armade, mornarice in zračne sile zahtevali, da ministrski predsednik Tsaldaris z razglasom postavi monarhijo. Tsaldaris tega ni hotel storiti. Takoj je bilo razglašeno obsedno stanje in vojaštvo je prevzelo vlado.

Kondylis je kralju Juriju poslal poziv, da se vrne v Atene in zasede prestol. Kralj Jurij je bil pregnan iz dežele pred 11 leti.

Sestri združeni v smrti.

LIBERTYVILLE, Ill., 11. oktobra. — Sestri Margery in Margueritte Kruckmann sta bili rojeni istega dne, hodili sta v isto šolo in se enako oblačili. Istočasno se ju je lotila jetika. Včeraj je umrla Margery, danes pa Margueritta.

reliefni administrator Harry Hopkins.

Predsednik bo en dan ostal na otoku, nato pa se bo skozi Panamski kanal peljal v Zdr. države.

AVSTRIJSKA POLITIKA PRI LIGI NARODOV

Narod je mnenja, da mora biti Avstrija bolj hvaležna Ligi kot pa Italiji. — Madžarska je našla izgovor.

DUNAJ, Avstrija, 11. okt. — Četudi vladno časopisje odobruje, da je Avstrija v Ženevi nasprotovala Liginemu kaznovanju Italije, je javnost pokazala presenečenje.

Klerikalno časopisje se smeje zatrdilo avstrijskega delegata Emerika von Pfluegla, ki je rekel, da Avstrija iz "hvaležnosti" ne more glasovati za kazen ter ugotavlja, da je Avstrija mnogo bolj dolžna hvale Ligi narodov, ki jo je iz časa svetovne vojne mnogokrat rešila finančnega poloma. Ako bi bil narod vprašan glede tega, bi odgovoril drugače. Italiji more biti hvaležna samo manjšina v vladi, ker se ima v resnici zahvaliti samo Italiji, da ostane na krmilu.

Po igriških dunajskih sol so bili napisali "Heil Dollfuss" in "Heil Hitler" nadomeščeni z napisi "Heil Haile Sellasie".

Ko so v neki šoli na Dunaju učenci izvedeli, da je Avstrija v Ženevi nastopila proti kazni za Italijo, so med seboj napravili plebiscit o Italiji in Abesiniji. Izmed 44 učencev jih je 38 glasovalo za Abesinijo.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 11. oktobra. — Ministr. predsednik Goemboes odobruje avstrijsko opozicijo proti kaznovanju Italije.

"Želimo mir in pravico v Evropi," je rekel, "to se pravi pravico za Madžarsko. In prepričani smo, da je naša stvar pravična. V Ženevi smo delali za mir. Kazen za Italijo ne pomeni korak do miru, temveč do vojne. Ko je prišlo vprašanje glede spora med afriško državo in našimi italijanskimi prijatelji, je madžarska čast in lojalnost prepovedovala glasovati proti Italiji."

Glede kritike o njegovemu obisku v Berlinu je Goemboes ironično rekel, da ni vedel, da je v kakir mirovni pogodbi prepovedano madžarskemu ministrskemu predsedniku obiskati Nemčijo.

"Madžarska zasleduje mirovno politiko do Italije in Nemčije v zvezi s prijateljstvom do Avstrije in Poljske," je rekel Goemboes.

BEOGRAD, Jugoslavija, 11. oktobra. — Jugoslovanski vladni krogi zatrjujejo, da bo Jugoslavija kot članica Male antante izpolnila vse svoje obveznosti, ki jih ji bo določila Liga narodov glede Italije.

MORMONI V NOVI OBLIKI

Vlada je nastopila proti neki sekti v gorah Arizone. — Tam živita dva moška z eno žensko.

KINGMAN, Ariz., 11. okt. — Arizona je pričela postavno postopanje proti nenavadni koloniji poligamistov, ki živi s samotni pokrajini na severu Grand Canyon. Trije člani te sekte — ena žena in dva moža — so na 400 milj dolgi, hriboviti poti, da se zagovarjajo pred oblastmi v Kingmanu.

Obtožba proti njim se glasi: javni in pohujšljivo intimni odnošaji.

Ta naselbina se imenuje Short Creek in je na zemljevidu od Kingmana oddaljena sto milj, toda po vijugastih potih je dolga 400 milj.

Obtoženci so: J. C. Spencer, Sylvia Allred in Price Johnson.

Od izida te sodnijske razprave je odvisna bodočnost te naselbine. Ako državno pravdnštvo propade, bo iz države Utah prišlo v Short Creek najmanj 500 družin, ki žive na sličem način. Do sedaj so bila štiri postopanja proti njim brezuspešna.

Prvotno je bilo obtoženih šest oseb. Mirovni sodnik v Short Creek je obtožnico iz tehničnih razlogov kratkoma lo zavrgel. Okrajni pravdnik E. E. Bollinger je takoj izposloval proti njim zaporna povelja, toda predno so jih mogle oblasti prijeti, so zbežali visoko v gore. Več dni so živeli ob suhi koruzi. Nato so dobili novega zagovornika in so prišli k novi obravnavi. — Bollinger je predložil listino, ki dokazuje, da je bil rojen nezakonski otrok. Zagovornik je protestiral z utemeljevanjem, da po postavi v Arizoni ni nezakonskih otrok, sodnik mu je dal prav.

Slednjič pa je bil zagovornik ventdar-le pripravljen, da prenese obravnavo v Kingman. Obravnava bo vodil sodnik M. T. Phelps iz Phoenixa.

Nekateri člani sekte pravi, da prepoved imeti več žena, nasprotuje njihovi veri. Poleg tega pa žive vedno s samo eno ženo v isti hiši.

Morilec se je obesil.

PONTIAC, Mich., 11. okt. — V celici tukajšnjega jeznišnice so našli danes Ferrina Rowlanda obešenega. Raztrgal je bil odejo ter spletel vrvi iz nje. Zagovarjati bi se moral zaradi umora svojih dveh pastork. Po aretaciji je izjavil: — Otroka sta mi bila napoti in zato sem se ju iznebil.

OTON BI RAD REŠIL EVROPO PRED VOJNO

"Der Oesterreicher" je objavil Otonovo pismo. List je bil takoj zaplenjen.

DUNAJ, Avstrija, 11. okt. Pretendent na avstrijski cesarski prestol nadvojvoda Oton je objavil svoj predlog, da bo edini mož, ako postane avstrijski cesar, ki bi bil v stanu Evropo obvarovati pred vojno.

Nekaj minut zatem je bilo nekaj posebno vnetih monarhistov pri oblastih zaslišanih in je bilo monarhistično glasilo "Der Oesterreicher" zaplenjeno.

Oton pravi v svojem predlogu, katerega je poslal iz svojega izgnanstva na gradu Steenoeckerzeel v Belgiji:

"Ne more biti zdrav del sveta z bohim srecem in Avstrija je sree Evrope. Zelo oddaljeno motenje Evrope ne bi moglo nadlegovati, ako je Avstrija bila vržena iz ravnotežja. Moj oče je bil voditelj domovine v težkih časih in z božjo pomočjo želim to biti tudi jaz."

DUNAJ, Avstrija, 11. okt. — Nadvojvoda Oton je obični Waidhofen poslal zahvalno pismo za imenovanje za častnega občana. V tem pismu je prvič mesto "v izgnanstvu" zapisal "v tujini".

Med drugim pravi v pismu:

"Imenovanja za častnega občana so nekaj pomenila protest proti krivičnim protihabsburškim postavam. Sedaj pa hočejo dovesti do moje vrnitve, da prevzamem vlado. Oh, upal sem, da bom na dan odprave postave o mojem izgnanstvu stopil na draga tla domovine. Neka skrbna neodkritost, ki krši neodvisnost Avstrije, odlaga dan, ki sem ga pričakoval, toda prišel bo, kakor bo tudi bila ura za moj nastop vlade."

Zadnji stavek namigava na Malo antanto, ki odločno nasprotuje, da bi kak Habsburžan zasedel avstrijski prestol, češ, da bi to pomenilo vojno.

ZAROTA V SALVADORJU

SAN SALVADOR, El Salvador, 10. okt. — Sansalvadorska vlada je po celi republiki razglasila obsedno stanje, ker je bila razkrita revolucionarna zarota.

ZLATO NA POTU V AMERIKO

CHERBOURG, Francija, 10. oktobra. — S parnikom Aquitania in Europa je bilo v Ameriko poslanega zlata v vrednosti \$16,500,000.

DRŽAVAM, KI SO ZASTOPANE V LIGI JE DOVOLJENO POŠILJATI ABESINJI OROŽJE IN MUNICIJO

NOBENEGA OROŽJA . . .

Liga narodov se je podala z vso vneto na delo. Poseben odbor je predlagal, naj bo državam, ki so zastopane v Ligi, prepovedano podpirati Italijo z orožjem in municijo. Predlog so odobrili zastopniki petdesetih držav. Istočasno je bil pa tudi sprejet predlog, naj bo članicam Lige dovoljeno podpirati Abesinijo z orožjem. Afriški državi, ki je imela doslej le slabo opremljeno armado, bo omogočeno opremiti jo z najmodernejšim orožjem.

V Italijo je prepovedano pošiljati: topove, strojne puške, avtomatične puške, bombe in tanke; — bombna letala in submarine; sestavne dele za letala; ognjemete, strupene pline, smodnik in druge eksplozivne snovi.

Ligina odredba je tako spretno sestavljena, da Italija niti iz Avstrije, niti iz Madžarske ne bo mogla dobiti vojnega materiala.

POSLEDICE EMBARGA

Embargo, ki ga je odredila Liga narodov proti Italiji, utegne imeti sledeče usodepolne posledice: — Nobena država ne bo hotela ničesar kupiti od Italije; pošta ne bo hotela sprejemati denarnih pošiljatev za Italijo; turisti ne bodo več potovali v Italijo; inozemske banke bodo prekinile vse zveze z italijanskimi bankami.

ITALIJAN. DELEGACIJA ODPOTOVALA

Včeraj je odpotovala iz Ženeve italijanska delegacija pri Ligi narodov. Njen načelnik baron Aloisi bo poročal Mussoliniju o položaju. Če se bo laška delegacija še kdaj vrnila v Ženevo, najbrž niti sama ne ve. Očividno Mussolini noče prekiniti vseh stikov z Ligo narodov, kajti vsem so še v spominu njegove besede: — Ligo bomo zapustili le v slučaju, če nas vržejo iz nje.

POKOLJ PRI ADOVI

Po glavnem mestu Abesinije so krožile včeraj vsakovrstne novice, ki pa seveda niso uradno potrjene. Precej verjetna vest pravi, da so vprizorili vojaki cesarja Haile Sellasija ponoči nenaden napad na Adowo, zavzeli mesto ter poklali dva tisoč petsto italijanskih vojakov.

Reuterjeva agentura poroča, da je petdeset tisoč abesinskih vojakov pod poveljstvom Ras Seyouma zadnjo noč obkolilo Adowo. Abesinci so usmrtili vso posadko do zadnjega moža.

V Rimu pravijo, da so te vesti gole izmišljotine.

NEZANESLJIVA POROČILA

Kakor ob pričetku svetovne vojne so tudi poročila z abesinskega bojišča zelo nezanesljiva. Poročajo o hudih bojih na severu, o zopetnem zavzetju Adowe in Aksuma, o dezertacijah v masah, o obstreljevanju Harara in Diredawe ter o italijanskem pohodu proti jezeru Tsana.

DEZERTACIJE

Deset tisoč Somalijcev, ki so podaniki Italije, se je pridružilo abesinskim četam v severnem delu Ogaden province. S seboj so vzeli vse orožje, ki ga jim je dala Italija na razpolago.

RMENA MRZLICA IN GRIŽA

Reuterjeva časnikarska agentura poroča iz Aten, da Italijani na Dodekaneških otokih pripravljajo bolnišnice za sprejem "velikega števila" italijanskih vojakov, ki so v Vzhodni Afriki zboleli za rumeno mrzlico in grižo.

"Glas Naroda"

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Sakar, President L. Benedik, Trezorar

Place of business of the corporation and address of above offices: 216 W. 124th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" (Voice of the People)

Table with subscription rates: Single copy 5¢, 10 copies \$0.45, 1 month \$1.20, 3 months \$3.50, 6 months \$6.50, 1 year \$12.00.

Advertisement on Agreement: "Glas Naroda" is published every day except Sundays and holidays.

Postage paid at New York, N. Y. Postmaster: Please send address changes to "Glas Naroda", 216 W. 124th Street, New York, N. Y.

AVSTRIJA IN MADŽARSKA

S stališčem, ki sta ga zavzeli Avstrija in Madžarska nampram italijansko-abesinskemu konfliktu, je Liga narodov postavljena pred povsem novo situacijo.

Avstrija in Madžarska nočeta zrahljati prijateljstva, ki ju veže z Italijo ter nočeta pritrditi kaznim, ki so jih druge države določile za Italijo.

Avstrija je rekla, da mora biti Italiji hvaležna, ker je takrat, ko je bil usmrčen Dollfuss, takoj poslala svoje vojaštvo na avstrijsko mejo ter s tem preprečila, da niso Nemci vdrl v avstrijsko ozemlje.

Madžarska je podala slično izjavo.

Liga narodov se ne bo prav posebno ozirala na Avstrijo in Madžarsko, ko bo določala kazni za Italijo. Avstrijski in madžarski protest bosta izzvenela v prazno.

Za obema državama je brez dvoma Nemčija. Vse je bilo namreč že vnaprej določeno.

Nedavno se je mudil baron von Rippentropp, ki je resnični vnanji minister Adolfa Hitlerja, na Madžarskem. Rečeno je bilo, da je šel tja na lov, pa je ustrelil kvečjemu le kakšnega diplomatskega kozla.

Avstrija, Madžarska in Nemčija se zelo zanimajo za Italijo, ker jim bo mogoče navzlic vsem sankcijam z Italijo uspešno trgovati.

Liga narodov je torej pred novimi in važnimi problemi. Z izjemo omenjenih dveh držav in če dodamo še Albanijo, je vas Evropa združena proti Italiji. Edinole Francija se je dolgo obotavljala, slednjič je pa vendarle potegnila z Anglijo.

Na sodu smodnika je baklja. Nihče ne ve, kaj utegne prinesiti jutrišnji dan.

Z BOMBAMI PROTI UBOGEMU NARODU

Mussolinijev roparski pohod proti Abesiniji je v polnem teku. Brez napovedi vojne je poslal duce svoje dobro opremljene čete v tujo deželo. Kot vzrok je navedel, da se je Italija smatrala za ogroženo, ker je Abesinija odredila splošno mobilizacijo.

Podrobnosti o položaju na bojišču niso znane. Ve se le toliko, da so imeli Italijani v začetku nekaj uspehov. Moderna italijanska letala so metala bombe na civilno prebivalstvo. Letalci se niso brigali, če je mesto utrjeno ali ne, in jim ni bilo mar, če je raz bolnišnico vihrala zastava Rdečega križa.

Abesinci zaenkrat še ne morejo dosti škodovati moderni laški armadi. Stvar bo pa povsem drugačna, ko se bodo Italijani nahajali že precej v notranjosti dežele. Za vsakim grmóm jih bo čakala smrt.

Italija se je zanašala, da bo dobivala živila in druge potrebitve iz inozemstva, pa se bo najbrž prevarila.

V Braziliji je naročila dvaindvajset tisoč ton govedine. Meso pa ni bilo odpisano, ker noče nobena večja družba prevzeti rizika.

Nizozemska je prenehala pošiljati v Italijo petrolej in gazolin.

To sta le dva primera. V resnih stiskah bodo pa Lali tedaj, ko bo Liga narodov uveljavila sankcije proti njim.

ŠOLA ZA VESELE DOGO-

DIVŠČINE

V kislih in mrkih dneh, ki jih preživljamo, bi bržčas tudi pri nas tako šolo sprejeli z olajšanjem. Žal ni doslej še nikogar, ki bi jo želel otvoriti.

Pravijo, da so nekdanji ljudje na Japonskem bili tako lesnikavo resni kakor smo zdaj mi. Premožnejši Japonci so si najemali posebne pripovedovalce, ki so jim spretno znali pripovedovati resne, otožne in mrke storije.

Zdaj je te mode konec in je prišla do veljave čisto druga plat. Priznan in cenjen je tisti, ki ima v svoji duševni zakladnici vedno dovolj dovtipov in veselih, šegavih ter razigranih storij.

Ta prevrat japonskega oku-

"GLAS NARODA"

pošiljamo v staro do- mevino. Kdor ga ho- če naročiti za svoje sorodnike ali prijate- lje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

na čisto svoj in izviren način. Ustanovil je — šola za pripovedovalce veselih povesti. Vo- dja nove šole je neki Kan Ki- kuči, ki je baje pravi mojster na tem polju. Takoj ob usta- novitvi se je priglasilo šestdeset učencev, samih mladih lju- di, ki menijo, da imajo dovolj smisla in nadarjenosti za vedro radost in smeh.

DONT SAY BEER Say RUPPERT'S THE TALK OF THE TOWN

Avtentično navodilo za Roast Beef bo na prošnjo poslano brezplačno. Samo pošljite dopisnico na Jacob Ruppert Brewery, New York City

Iz Jugoslavije.

PO NESREČI USTRE- LJEN STUDENT

BEOGRAD, 26. sept. — Notranje ministrstva objavlja: V torek okoli 23 je prispela iz Podgorice v Peč na potu v Dečane skupina 13 nemških študentov beograjske univerze ter tam prenočila. Včeraj okoli 10 dopoldne se je odpravila skupina z avtobusom v Dečane. Ko je prišla na žitni trg v Peči, jo je napadlo več mladih komunistov in jo začel obmetavati z razni- mi živežnimi odpadki in vzkl- ki: "Dol fašisti!"

Milutin Petrovič, študent prava in Smerederevske Pa- lanke, ki je tudi potoval z avto- búsom v družbi nemških in naših študentov, je skozi odprto okno avtobusa sprožil revolver- ski strel v zrak, da preplaši na- padalce. Ko je hotel revolver spraviti, se mu je sam sprožil se enkrat. Strel je zadel v že- lodec Otona Mackensena, stu- denta berlinske univerze, in ga nevarno ranil. Ranjenca so tak- koj prepeljali v banovinsko bol- nice, kjer so ga operirali ter mu odstranili kroglo. Po zdravni- ški izpovedbi je njegovo stanje resno.

Študent Petrovič je svoje de- janje priznal in so ga še isti dan izročil sreskemu sodniku, ki je takoj uvedel preiskavo. Pri napadu na avtobus je sode- lovalo 7 mladih študentov, komunistov. Vse so identificirali in jih takoj izročili sreskemu sodniku.

USODNA EKSPLOZI- JA V RUDNIKU

BOLJEVAC, 27. sept. — V rudniku Rtnju v moravski ba- novini v Srbiji, v neposredni bližini Boljevca, se je v pretekli noči primerila strašna nesreča, ki je zahtevala, kolikor so mo- gli doslej ugotoviti, 12 človeš- kih žrtev. V podzemskem ro- vu je med delom nenadoma eks-

plodiral metan, zaradi česar so se na delavce zrušili tramovi in sloji rude.

Rtanj je eden izmed večjih premogovnikov, v katerem je sedaj zaposlenih okrog tisoč de- lavcev, ki delajo v treh posa- dih. V premogovniku je zapo- senih tudi mnogo kvalificira- nih rudarjev iz Slovenije in je last bratov Minh iz Beograda. V njem pridobivajo premog prav dobre kakovosti. Po noči je delalo v rovih okrog 300 ru- darjev. Razdeljeni so bili po posameznih oddelkih. Na vsa kem kopu jih je bilo po 14. To- liko rudarjev je bilo tudi v ro- vu, kjer je nastala eksplozija.

Okrog 3.30 je eden izmed ru- darjev zaduhal plin. Naglo je alarmiral tovariše, naj bežijo. Med delavci je v trenutku na- stala panika in so pričeli bežati na vse strani, toda le malokdo je ušel katastrofi. Že nekaj se- kund po alarmu se je pojavil v rovu najprej majhen plamen, nato pa je nastala strašna deto- nacija. Podrlo se je tramovje v rovu in sloji premoga ter ka- menja so zasuli rudarje.

Takoj po nesreči so bili v ro- ve poslani oddelki reševalcev. Eden izmed lastnikov rudnika, ki se mudi v Rtnju, je sam pre- vzvel vodstvo reševalne akcije. Iz rovov so kmalu prinesli pr- ve ranjence in mrtve rudarje, ki so jih izkopali izpod razva- lin. Ranjenih je bilo 23, mrt- vih 11. Ranjene so sproti pre-važali v mestno bolnico, kjer je v jutranjih urah eden izmed ranjencev podlegel poškodbam.

Kakor poroča "Politika", so postali žrtve katastrofe v pre- mogovniku Rtnju: rudniški nadzornik Jakob Oblak, ože- njen; Matej Žabor, Peter Ku- kec, Matija Kočun, oče dveh otrok, Ivan Grošelj, Ivan Zida- rič, Andrej Gundelj, Anton Krs- tič, Janko Jovanović, Radomir Krstič in Milorad Stanković. V bolnišnici je poškodbam pod-

legel Franjo Prašnikar. Imena ranjencev doslej še niso znana.

ČUDEN SLUČAJ

BEOGRAD, 22. sept. — Ne- deljske "Novosti" poročajo vest iz Sarajeva o nenadni ne- sreči neke 20letne gospodične iz ugledne sarajevske rodbine. Šla je po ulici in se nenadoma zgrudila na tla. Okoli nje se je nabralo mnogo ljudi. Dekle je tožilo o bolečinah v želodec. Odpeljali so jo takoj v bolnišni- co, kjer so zdravniki ugotovili, da se ji je razvezal popek.

NENAVADNA ŽIV- LJENSKA POT

CETINJE, 27. sept. — Pred nekaj dnevi je v svoji gorski rojstni vasi Čekliču v Črni gori umrl dr. Ante Gvozdenović, zdravnik in general. Življenska pot tega uglednega nič je bil do zadnjega veder in čil nihče ni vedel, koliko let je prav za prav štel. Nekaj let je preživel v po- polni samoti svojega rojstnega kraja. Dosegel je gotovo bli- zu 100 let, kar se da sklepati po mnogih njegovih doživljajih. V mladih letih je zapustil domo- vino in se podal v Rusijo. Tam je dovršil medicinske studije in postal ugleden zdravnik. Po- klic pa je opustil ter stopil v rusko vojsko, kjer je naglo na- predoval. Udeležil se je rusko- turške vojne leta 1875, nasled- nje leto pa se je za kratek čas vrnil v domovino. Ko se je vr- nil v Rusijo, je spet stopil v aktivno vojaško službo in v rusko-japonski vojni je dosegel ge- neralski čin. Med balkansko vojno je bil spet doma ter se u- deležil vojne kot pomočnik črno- gorskega kralja Nikole.

Kralja je pozneje spremljal v emigraciji in v Franciji je bil imenovan za pomočnika gene-

ralnega direktorja zdravstvene službe francoske vojske. Črno goro je nekaj časa zastopal kot poslanik v Washinžtonu in tu- di na mirovni konferenci v Pa- rizu. Po smrti črnogorskega kralja Nikole se je vrnil v do- movino ter živel dalje časa v Beogradu.

Visokoraslega prožnega star- ca z lepo črno brado je poznala vsa Črna gora. O njem je kro- žilo med ljudstvom vse polno a- nekdot. Rojakom je posebno imponirala njegova ljubezen do domačih krajev in velika rado- darnost. Pripovedovali so, da je imel dr. Gvozdenović ogrom- no srečo v igri in da je nekdanj v predvojnem času priigral v Monte Carlu v eni sami noči 3 milijone frankov. Milijone pa je prav naglo tudi razdal. Po- sobno radožarno je podpiral črnogorsko mladino, ki je stu- dirala na tujem. Vse čase svoje- ga burnega življenja je ostal dr. Gvozdenović samec.

SMRT ZARADI UGRIZA

MIŠI

V neki bolnišnici v Rimu je umrl popularni italijanski kro- tilice zverj Leonardi. Moža je igriznila — miš in mu zastru- pila kri.

Leonardija so dolga deset- letja občudovali obiskovalci cir- kusov in so se divili njegovemu pogumu ter spretnosti s katero je krotil najbolj nevarne zveri. Bilo mu je malenkost zapreti se med leve v kletko, dvigati jih na svoje rame, vtikati roko v žrela tigrov, izvajati z med- vedij najtežje akrobatske točke. Pri svojih vezbah in nastopih je bil dostikrat požodovan po udaru kakšne mogočne šape, a nikoli ni pripisoval takšnim pri- petljajem posebnega pomena.

Pred kratkim je čistil levjo kletko in je v nekem kotu opazil miš. Začel jo je loviti in jo končno ujel, miš ga je pa pri tem ugriznila v roko. Rana je bila tako malenkostna, da jo je zanemaril. Nekoliko dni po- zneje pa so se pokazali znaki zastrupljenja. Spravilo so ga v bolnišnico, kjer mu pa uzdrav- niki niso mogli več pomagati in je umrl.

PAPEZEV OSKRBNIK UMRL

RIM, Italija, 10. oktobra. — Edoardo Pezoli, ki je bil o- skrbnik papeževega stanovanja in ki je opravljal svojo službo 60 let pod petimi papeži, je po dolgi bolezn umrl.

Naročite se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zaneslji- vo po dnevnem kurzu.

Table with exchange rates for Yugoslavia and Italy. Columns include currency type, amount, and rate.

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVREŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodite v dinarjih ali litah dovoljjetno še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Table with exchange rates for American dollars. Columns include amount and rate.

Prejemnik got v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbine 61.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"

216 WEST 124th STREET NEW YORK, N. Y.

Peter Zgaga

Zenske so začele kaditi ciga- rete. Ne iz potrebe, ampak za- to, ker jim je nekdo natvezil, da je kajenje moderno.

Če bi jih kdo prepričal, da je čikanje in snofanje moder- no, bi čikale in snofale.

Zdaj sem pa prišel na konec svoje pameti — je vzdihnil dra- gi rojak.

— No, posebno dolgo ti ni bi- lo treba hoditi. — je pripomni- la sladka ženica.

Moški ne ostane zato samec, ker je bil v eno žensko nesrečno zaljubljen, pač pa zato, da mu več žensk izkazuje srečno lju- bezen.

Nekdo pravi, da je bi bilo v Ameriki dosti boljše, če bi upo- rabljali nekoliko več vrvi za o- bešanje kot pa za izdelavo cig- ar.

Pred sodiščem je bila na vrsti vsakdanja zadeva: spor med za- koncecema. Spor in pretep. Za- slišane so bile tudi priče, seve- da.

Nekega fanta je vprašal sod- nik:

— Torej vi ste slišali, kako sta se zakonca prepirala, in ste videli, kako sta si skočila v la- se?

— Da, gospod sodnik. Vse to sem videl in slišal.

— Kakšen vtis je napravilo to na vas?

— Name je napravilo tak vtis da se ne bom nikdar poročil.

Na odru se je predstavljaval si- len orjak, ki je drobil s prsti konjske podkve in z rokami trgal palec debele verige.

Če celo dva konja so bili pri- vedli odnোক, pa mu nista mogla raztegniti rok.

Vse je strmelo in se čudilo njegovi nečloveški moči.

Slednjič je vzel v pest debelo limono in jo stisnil, da je briz- gnilo iz nje.

Stisnil jo je še enkrat in še enkrat. Nato je pa rekel: — Slavna gospoda, tistemu, ki za- more iztisniti iz te limone le še kapljo tekočine, dam petindvaj- set dolarjev.

In je stopil z odra ter kazal začudenim gledalcem izžeto li- mono.

Nihče se ni oglasil, nihče se ni drznil tekmovati z njim. Vsi so vedeli: — Presneto krepko je moral stisniti dedec, kajti kar tjavendar bi ne ponujal pe- tindvajset dolarjev.

Nezadnje se je pa oglasil suhljat možiček ter mu reče, naj mu da limono.

Orjak je zrl nanj z velikim pomilovanjem. Možiček ni teht- tal več kot sto trideset funtov.

— O Vam pa dam petdeset dolarjev. — je rekel slednjič, — če iztisnete še eno kapljo iz nje — ter mu je izročil limono.

Možičkovi suhljati, koščeni prsti so se ovili limone.

Ni kdove kako stisnil, in glej — iz limone ni pritekla ena sa- ma kaplja, ampak se je kar po- cedilo iz nje. In še in še, tri- krat zaporedoma.

Orjak je izbuljil oči, kajti kaj takega še ni videl.

S kislim obrazom mu je pla- čal stavo — petdeset dolarjev — ter ga radovedno vprašal:

— Kaj pa je vaš poklic, gos- pod? S čim se bavite?

— Pri davkarji sem v službi — je odvrnil možiček ponižno.

Zenska vse ve, o prav vse. Ženska ve, kakšna je moda, pozna najintimnejše skrivno- sti svojih prijateljev, ve, kaj se godi doma in po svetu, pozna politiko.

Skratka: ženska ve vse. Z eno samo izjemo. Saj si jo že slišal, dragi prijatelj, ko ti je rekla, stokrat, ne enkrat: — No, tega pa res ne vem, čemu sem tebe vzela.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

JUNAK

Vseobče se misli, da v trenutkih smrtne nevarnosti vsak človek neizogibno izgubi vso svojo prirojeno ali srečno pridobljeno dostojanstvenost ter se vede kakor zver.

Ljudje so v trenutkih nesreče — če ne omedle ali na dobe histeričnih popadkov — vselej zelo zanimivi. Pojavi se namreč višja napetost razuma in volje, oboje se združi ter izbruhne z vso silo, da bi človek rešil in obvaroval svoje lastno ali svojih bližnjikov življenje.

Največkrat se nudi taka prilika opazovati ljudi pri požaru. Spominjam se, kako je bil neki ljubitelj in posestnik izredne zbirke porcelana, stannjuče v petem nadstropju, nekdanj prebujen ponoči po novici, da je v kleti izbruhnil požar. Nikakor ni prišel v zadrego. Kakor se je kasneje pobahal sam, je vprašal takoj samega sebe: "Kaj storiti?" — In nemudoma je odgovoril sam sebi: "Treba je predvsem rešiti dragi porcelan!"

In takoj je zaklenil dveri, odprl na stečaj okno ter začel metati dol na pločnik vazo za vso, krožnik za krožnikom, skupinico za skupinico, a niti za hip ni prenehal s svojim poslom čeprav so mu razbijali po dverih in ga vpraševali, ali ne želi, da se začne pospravljati krhke reči?

Niti besede jim ni odgovoril, dokler ni opravil svojega dela, dokler ni zalučil poslednje reči skozi okno.

"To se ni končalo posebno srečno," je pripovedoval potem kasneje, "kajti izmed 'rešenih' reči so bile prav vse na kosce razbite, toda pri tem sem imel vsaj priliko prepričati se o svoji junaski hladnokrvnosti v hipu nevarnosti."

Pripovedovali so mi o nekem mladem posestniku, ki so mu naznanili, da nekako tri verste od njegove kmetije gori stog sena.

Posestnik — bil je junaška natura — se je predvsem spomnil svoje žene.

"Treba je nemudoma na to pripraviti ženo. Tako je nervozna, mogla bi se prestrašiti in potem bi bilo zlo."

Kakor izstreljena krogla je priletel v ženino sobo, jo zgrabil za roko ter zajecal z nenavnim glasom:

"Manja! Ne ustraši se! Za božjo voljo, ne ustraši se! Edino tega te lepo prosim — ne ustraši se!"

"Kaj je? Kaj se je zgodilo?" je strmelala žena. "Ne bom se prestrašila, samo povej mi, za kaj gre?"

"No tak vidiš! Praviš, da se ne boš ustrašila, pa si že vsa blede! Le kaj naj počnem? Le kaj naj storim? Zdi se mi, da se zblaznim."

Zgrabil se je za glavo in se opotekel.

"Kje je Mitja?" je vzkliknila žena. "Tako mi odgovori, kaj se je zgodilo z Mitjo?"

Mož je mahnil z roko: "Nič se mu ni zgodilo. S pestunjo je v parku."

"Kaj je torej?"

"Pri Ličavki gori seno. Samo, za božjo voljo, ne prestraši se! No — rotim te!"

Žena ga je pogledala, tlesknila v roko ter se začela krohotati.

"Moj Bog!" je vzkliknil mož. "Dobila je histeričen napad! Saj sem vedel!"

A prav nič ni prišel v zadrego. Popadel je vrč in ne oziraje se na ženine krike in proteste, ji je izlil vso vodo na glavo.

Tedaj se je žena prenehala smejati ter ga je palmila skozi dveri.

Zahteval je ter poslal takoj sla na konju v mesto po zdravniku —

Videla sem sama še enega junaka. Tudi ta junak je bil posestnik (kakor je videti, še ni ubožala ruska zemlja); gorel

mu je dom, star, razpal, določen že, da ga prihodnjo pomlad podero do tal.

Ljudi se je nateklo iz vseh okolnih vasic na posestvo toliko, da je bilo vse črno. Mužiki so kričali, ženske javkale. Posestnik pa je stal spredaj pred vsemi, zijal topo v ogenj, pritiskal na svoje prsi neke raztrgane škornje, ki so bili, kakor se je pojasnilo kasneje, last starrega vrtnarja. Rešil jih je pred požarom.

Posestnik je torej stal in se pačil, kakor bi bil zelo zadovoljen. Ko se je na hiši, do polovice zgoreli, s treskom in grmenjem dimnik porušil, so prestrašene ženske kar na tla propadle ter zavrešale še glasneje:

Oj, Gospodin! Oj, Bog ti moj! Kaj je to? Reši in usmili se nas!

Tedaj je posestnik, častihlepen in spoštovanja zahtevajoč človek, hotel pokazati tolpi, da je njegov duh silen in da zato ne godrnja, ter je zakričal z gromkim glasom:

"Ne, ne! Ni res! Hvala Bogu! Hvala Bogu!"

Zrušil se je tudi drugi dimnik, zopet so začele ženske javkati in zopet se je zadržal posestnik:

"Hvala Bogu! Hvala Bogu!"

Dimnikov je bilo mnogo, in posestnikovo zahvaljevanje Bogu so opazili vsi ter si ga tudi takoj začeli razlagati v najlepšem pomenu besede:

"Glej ga, še vesel je! Posestvo si je, kakor je videti, zavaroval proti požaru, a zdaj si ga je sam zažgal! Kaj ga neki briga, četudi je morda poslom zgorelo vse do poslednje niti! Krvoločnež!"

In ubogi junak se je le s te zavoljo izmotal iz te grde historije.

Sodrga je že taka! Jasnopred njo izraženo nesebičnost junakovo si razlaga kot gnusno pohlepnost po zavarovalnini.... Sodrga je pač taka!

NAJMANJŠI MOTOR NA SVETU

Najmanjši motor na svetu je izdelal študent moskovskega zavoda za izvenzelezne kovine Jurij Jurenin. Moral se je poteno truditi, da je spravil skupaj to igrače. Njegov motor

CIVILIZACIJA PRODIRA

Na sliki vidite starega Tibetanca, ki je ostal veren svoji narodni noši, toda jed mu bolj tekne, če jo uživa ob zvokih gramofona. Pa ne samo gramofon, tudi radio je prodrl v najbolj zapuščene in necivilizirane kraje sveta.

ZAROČENCA

MILANSKA ZGODBA IZ 17. STOLETJA

Spisal: ALESSANDRO MANZONI

75

"No, le pogum," jo je prekinil neimenovaneec s sladkostjo, da je ob njej starka osupnila. "Ali sem vam kaj žalega storil? Ali sem vam kaj grozil?"

"Ah ne! Vidim, da imate dobro srce in čuti-te usmiljenje z ubogim človeškim stvarom. Če bi vi hoteli, bi mi lahko povzročili več strahu nego vsi drugi, storili bi lahko, da bi umrla; namesto tega pa ste mi... malo razširili srce. Bog vam to poplača. Dokončajte delo usmiljenja: oprostite me, oprostite me."

"Jutri zjutraj..."

"Ah, oprostite me sedaj, brž..."

"Jutri zjutraj se zopet vidiva, vam pravim. Dotlej pa je pogum. Odpočijte se. Gotovo morate biti lačni. Prineso vam kralu."

"Ne, ne; jaz umrem, če kdo vstopi sem; umrem. Odvedelite me vi v cerkev... Bog vam bo-de štel te korake."

"Prišla bode ženska in vam prinese jesti," je rekel neimenovaneec in jedva je izgovoril, je tudi sam osupnil, da mu je prišel tak izvinek na misel in se je v njem rodila potreba iskati tak izhod, da pomiri mlado žensko.

"In ti," je nato urno povzel obrnivi se k starki, "osrčuj jo, da bo jedla; deni jo v to posteljo spat in če te mara poleg sebe, dobro, če pa ne, lahko spiš eno noč na tleh. Osrčuj jo, ti pravim, in stori, da bo vesela. In da se mi ne bo pritoževala radi tebe!"

Rekši se je naglo nameril proti vratom. Lucija je vstala in stekla, da ga zadrži in obnovi svojo prošnjo, toda bil je že izginil.

"Ah, jaz reva! Zaprite, zaprite brž." In ko je slišala pripreti duri in zaročljati količek, se je znova sključila v svoj kot.

"Ah, jaz reva!" je vzkliknila vzdihoma. "Koga bom zdaj prosila? Kje sem? Povejte mi vi, za Boga, povejte mi, kdo je ta gospod... ta, ki ki je govoril z mano?"

"Kdo je, kaj? Kdo je? Vi hočete, da vam povem. Počakaj, da ti povem. Ker vas ščiti, ste se prevzeli; vi hočete imeti svoje zadoščenje, jaz pa naj trpim radi vas. Vprašajte njega. Ko bi vam v tem ugodila, bi gospod meni ne naklonil takih lepih besed, kakor ste jih slišali vi." — Jaz sem stara, stara, — je mrmrala dalje med zobmi. — Preklete mladenke, ki jih je lepo videti, naj jočejo ali se smejejo, in imajo

vedno prav. — Toda začula je Lucijine vzdihle, na misel ji je prišlo spet grozeče gospodarjevo povelje, sklonila se je k ubogi čepeči deklici in povzela s slajšim glasom:

"Pojdite no, saj vam nisem nič slabega rekla; bodite veseli. Ne vprašujte me stvari, ki vam jih ne morem povedati; sicer pa bodite mirni in dobre volje. Oh, če bi vedeli, koliko ljudi bi bilo zadovoljnih, če bi ga slišali govoriti, kakor je govoril z vami! Bodite veseli, kajti zdaj, zdaj vam prineso jesti; in jaz, ki raznem... po tem, kakor je govoril, bo kaj dobrega. In potem zlezete v posteljo in... pustite tudi meni kotichek, upam," je pristavila z glasom, ki je bil nehoti malo jezen.

"Nočem jesti, nočem spati. Pustite me na miru; ne bližajte se mi ne hodite odtod!"

"Ne, ne, glejte," je rekla starka, se odmaknila in sedla na veliko stolico, odkoder je revico ošinjala s pogledi strahu in mržnje; nato je pogledovala na svoje ležišče, grizlo jo je; da morda vso noč ne bo mogla vanj, in mrmrala je proti mrazu. Toda razveselila se je ob misli na večerjo v nadi, da bo tudi zanjo kaj.

Lucija se ni zavedala mraza, ni čutila lakote in kakor omamljena je imela celo o svojih bolečinah in svojih bojznih le zmeden občut, podobnih slikam, ki jih človek gleda v mrzličnih sanjah.

Stresnila se je, ko je začela trkanje; prestrašena je dvignila obraz in zavpila:

"Kdo je; dobre novice," je rekla starka; — "Marja je, nese večerjo."

"Zaprite, zaprite!" je vpila Lucija.

"Th, brž, brž," je odgovorila starka; vzela je krušni košek Martj iz rok, jo odslovila, spet zaprla in postavila košaro na mizo sredi sobe. Nato je večkrat povabila Lucijo, naj pristopi ter si privošči teh dobrih stvari. Rabila je po svojih mislih najučinkovitejše besede, da bi v revici vzbudila tek, sipala je ploho vzklikov o izbornosti jedil. (Datje prihodnjih.)

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

Kdo bi ne hotel spoznati "Vineta", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senci" pri "Oboževalcih Ognja", "Ob Vardarju"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"?

TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI! !

IZ BAGDADA V STAMBUL 4 knjige, s slikami, 627 strani Vsebina: Smart Mohamed Emina; Karavana smrti; Na begu v Goropa; Družba En Nasr Cena 1.50	Izdajalec; Na lovu; Spet na divjem zapadu; Rešeni milijoni; Dediči Cena 3.50
KRIZEM PO JUTROVEM 4 knjige, 598 strani, s slikami Vsebina: Jezero smrti; Moj romar ob Nilu; Kako sem v Mekko romal; Pri Samarit; Med Jezidi Cena 1.50	V GORAH BALKANA 4 knjige, s slikami, 576 strani Vsebina: Kovač Šimen; Zaročnik z zaprekami; V golobnjaku; Mohamedanski svetnik Cena 1.50
PO DIVJEM KURDISTANU 4 knjige, 594 strani, s slikami Vsebina: Amadžja; Beg iz ječe; Krova sveta; Med dvema ognjema Cena 1.50	WINETOV 12 knjig, s slikami, 1753 strani Vsebina: Prvikrat na divjem zapadu; Za življenje; Nšo-šl, lepa Indijanka; Prokletstvo zlata; Za detektiva; Med Komanči in Apači; Na nevarnih potih; Winnetovov roman; Sans Ear; Pri Komančih; Winnetova smrt; Winnetova oporoka Cena 3.50
PO DEŽELI ŠKIPETARJEV 4 knjige, s slikami, 577 strani Vsebina: Brata Aladžija; Koča v soteski; Miridit; Ob Vardarju Cena 1.50	Ž U T I 4 knjige, s slikami, 597 strani Vsebina: Boj z medvedom; Jama draguljev; Končno —; Rih, in njegova poslednja pot Cena 1.50
SATAN IN ISKARIOT 12 knjig, s slikami, 1704 strani Vsebina: Iseljenci; Yuma šetar; Na sledu; Nevarnost nasproti; Almaden; V treh delih sveta;	

Naročite jih lahko pri:

KNJIGARNI "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Kdo si ne želi domov?

VSAKDO lahko sedaj z malimi stroški potuje v domovino in se neovirano vrne nazaj.

Moderni parniki Vam nudijo vso postrežbo, in kdor je od večšega zastopnika pravilno poučen, mu je potovanja zabava.

Pri nas lahko kupite vozne liste za vse parnike.

Vsa pojasnila za dobavo potnih listov, affidavitov; če želite dobiti sorodnika iz starega kraja, kakor tudi vse druge informacije, da mo vsakomur brezplačno.

Pišite nam!

SLOVENIC PUBLISHING Co. Travel Bureau

216 West 18th Street New York, N. Y.

Mi zastopamo vse parobrodne družbe.

GREHI OČETOV

Roman v dveh zvezkih

Za Glas Naroda priredil I. H.

PRVI ZVEZEK

63

Nato pride jutro, ki je prineslo čudovito lepo vreme. Oborožena z lahкими gorskimi palicami korakava v modri jutranji senici ob jezera in proti hribom.

Ko se odpraviva v breg, hodiva najprej med bukvami po precej strmi poti, ki pa polagoma postane položna, ter prideva do planšarske kočice.

Nekaj časa počiva ob belem kruhu in rdečemu vinu, o katerem nama je planšarica s ponosom pripovedovala, da je bilo vtihotapljeno.

— Da, — reče, — sveto "carino" oslepariti, mi je vedno največje veselje.

Iz radovednosti listam po risarskem zvezku, ki sem ga našel na klopi. Niso bile mojstrske rizbe, ki sem jih videl, pa vendar lepe in prijazne.

— Lep motiv! — pravi. — Pa to je bilo že stokrat napisano in naslikano.

Zvezek položim nazaj na klop in se odpraviva na pot, da prideva na vrh gore. Po strnem hribu je bilo težko plezati in vzelo je dobro uro, da sva prišla do vrha.

Dolgo sediva in oveva naju hladna sapa in pustiva poglede plavati čez krasne slike, ki se je razprostirala v daljavi, dokler se na zamreženem obzorju ne strneta nebo in zemlja v sivorujavo polje.

Albert ni mogel unakniti svojega pogleda od lepega razgleda. Moran ga opozoriti že na pozno uro, da ga spomnim na odhod.

Navzdol gre mnogo lažje kot navzgor. Vedno hitrejši so najini koraki in strmini morava nehote pričeti teči. Moral sem se smejati, nad skakanjem po ropotajočem kamenju.

Tedaj pa zaslišim v sobi ženski glas, ki mi takoj vstavi korak. Spoznal sem ta mehki, melodični glas — in prestrašen pogledam Alberta.

Na pragu se prikaže postava mladega moža. Spoznam ga na prvi pogled, četudi ni več nosil one ponošene obleke, kot takrat, ko sem v Berlinu v Albertovi sobi poslušal njegovo igranje na gosli.

— Tukaj ni prostora — za mene! Samo proč! Prosim, prosim! Samo proč!

Izpusti roke in stoji kot ohromel. Na pragu se prikaže postava mladega moža. Spoznam ga na prvi pogled, četudi ni več nosil one ponošene obleke, kot takrat, ko sem v Berlinu v Albertovi sobi poslušal njegovo igranje na gosli.

— Vi tukaj? Vi! Kako hvaležen sem nebu, da je. — Vsled šuma v sobi pogleda. In v sobo namigne: — Sestra! Pridi vendar! Tukaj je! On! O katerem sem ti povedal!

Iz temne sobe prihaja kot blesk svetle obleke in na pragu se prikaže sestra — baronica Luiza Gerlach, moja lepa prijateljica iz moje mladosti.

Iz njenega obraza je izginila vsaka barva. Opetekajoč se nasloni na ramo brata, ki nemirno enkrat pogleduje sestri in zopet Alberta.

S šibicimi se koleno gre Albert do polovice stopnje. — Luiza? Ali tako molčiš? Čutim, da ne smem stati pred teboj.

Z roko išče krepke opore. — Čutim, Luiza, da je zločin. Moj dih okuži čisti zrak, ki ga ti izdihavaš. — Med vzdihom si z rokami pokrije obraz, se opoteka po stopnicah navzdol in zbeži kot v obupu.

— Richard! — zakliče Luiza. Roke proži proti njemu. Tedaj pa se zapro njene trepalnice in nezavestna omahne proti bratu, ki jo z naglimi rokami obvaruje pred padcem.

Prestrašen priskočim na pomoč in neseva nezavestno na klop, ki je bila poleg vrat vdelana v tramove.

Brat drži sestri na svojih prsih in v brezupnem nemiru venomer jeclja:

— Ko bi le razumel! Ko bi le razumel!

Molče stojim pred Luizo. Kako je lepa! Njena postava je v svetli obleki izgledala bolj polna, kot pa se mi je zdela tedaj v črni obleki, pri onem nepričakovanem srečanju pod arkadami. In kako nežno so bile oblikovane njene roke, ki so blede kot vosek in brez življenja počivale v njenem naročju!

Temno se ovijajo gosti lasje in kodri okoli fino izrezanega obraza, ki je bil sicer zarujavel, pa vendar prozorno blede, kot mramor starih kipov.

PAPEŽ, ČIGAR ROD ŠE ŽIVI V SLOVENJI

Naši predniki so se silno postavljali s tem v resnici velikim možem in tudi precej pisali o njem, saj je edini papež, ki njegov rod že stoletja živi v Sloveniji, od Valvasorjevih časov pa na gradu Rakovniku pri St. Rupertu v Mirenski dolini.

puštiti rodne Benetke in je prišel v beneško Istro. Odtod se je Ivan Bernard Barbo preselil v kranjsko Istro ter se oženil z Marto, edinko senjskega kneza Martina Mojseviča.

ZBIRKA zanimivih povesti

PRIMERNIH ZA ODRASLE IN MLADINO. — VSEBINA JE RAZNOVRSTNA: ZGODOVINSKA, ZABAVNA, POUČNA. VEČINA KNJIG JE OPREMLJENA Z LEPIMI SLIKAMI.

Table listing various books and their prices, including 'ANDERSONOVE PRIPOVEDKE', 'ANDREJ HOFER', 'BENEŠKA VEDEŽEVKA', etc.

Naročite jih pri: KNJIGARNI "GLAS NARODA" 216 West 18th Street : : : New York, N. Y.

najvažnejših četrti Benetk po njih ime Barbarija. Žena Nikolaja Barba Poliksena je bila sestra papeža Evgena IV., njen sin Pavel zmagoviti vojskovođa, a najmlajši Peter je postal papež Pavel II., njegov brat ali bratranec Marko po oglejski patrijarh.

Papež Pavel je posebno važen, ker je v Rim poklical nemške tiskarje in tiskal prve knjige v Rimu. Bil je neizmerno bogat, a tudi neizmerno dober in darežljiv. Napravil je novo tiaro za 200,000 cekinov in sezidal najkрасnejšo rimsko palačo Venezia, kjer je bilo do prevrata avstrijsko poslanstvo, sedaj je pa rezidenca Mussolinijeva.

Ob tej priliki je dal kovati tudi posebne spominske medalje s sliko palače in svojim portretom z novo tiaro. Svojim rodnim Benetkam je na leto daroval po 100,000 dukatov za boje proti Turkom in še posebej v ta namen 50,000 dukatov. Njegove medalje in njegov pastirski prstan, kakor tudi njegove slike še sedaj lahko vidite na Rakovniku.

Zlasti prstan je velik kakor škatljica vžgalice, na njem so pa simboli evangelistov in rimski ter Barbov grb s stoječim levom na modrem polju, ki ga prečka rumena greda. O gromno bogastva je izdal za reveže, njim v prid je pa določil maksimalne cene za kruh in meso in celo sam nakupil velike množine žita in živine, da je tako znižal ceno prehrane.

Smrtno kazen je skoraj popolnoma odpravil in izpremenil v kazen na galerah. A tudi to je omilil na ta način, da je zvišal plače kapetanom, da ne bi preveč štediti s hrano, obenem jih je pa najstrožje kaznoval, če so bili brezsrčni s kaznjenci.

Samo za umor je bila še smrtna kazen, kar je utemeljil z besedami: Ali je tako brez pomena, če obsojano ljudi na smrt, ki je v njih blagor človeka družba žrtvovala toliko truda, let in stroškov ter jih je bog ustvaril tako čudovito in dobrodajno?

Umrli je nagle smrti odkritosrčno objokovan od preprostega ljudstva, ki je takoj reklo, da so tega dobrotnika revežev zastupili. Pokopali so ga v Vatikanu poleg njegovega ujca Evgena IV., njegov naslednik Sikst IV., je pa podedoval najdragocenejšo tiaro, vse zaklade in čez milijon v zlatu.

Tega bogastva sta bila deležna tudi še Aleksander VI. in Julij II. največji prijatelj umetnosti in umetnikov.

ZADNJE PISMO MARJE ANTOINETTE

Stefana Zweiga življenjepisni roman o nesrečni francoski kraljici Mariji Antoinetti ni popoln, ker pisec ni čital zadnjega pisma kraljice pred umrtitvijo. Pismo se je našlo šele zdaj v knjižnici grofa Henrika Apponija v Oponieah blizu Piešťanov.

Marija Antoinetta ga je pisala princesi Elizabeti v celici, iz katere so jo odvedli na morišče. Pismo se glasi: "Tebi, draga sestra, pišem to zadnje pismo. Pravkar sem izvedel, da sem obojena na smrt, a ne na sramotno smrt, s kakršno kaznujejo zločince, temveč na smrt, ki mi bo zopet pomagala najti Tvojega brata. Zelo obžalujem, da bom morala ostaviti svoje otroke."

Kraljica piše nadalje, da bo in pristavlja, da ne ve, če ji bo umrla v rimsko-katoliški veri, kdo podelil zakramente za umirajočce, ker ji ni znano, če ji bodo dovolili duhovnika. Potem ko prosi oprostjenja za vse grehe, ki jih je storila v svojem

SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

SHIPPING NEWS 15 oktobra: Europa v Bremen 17 oktobra: Aquitania v Cherbourg 19 oktobra: Rex v Genoa 23 oktobra: Washington v Havre 25 oktobra: Majestic v Cherbourg

Dva velika božična izleta V JUGOSLAVIJO (PREKO CHERBOURGA) MAJESTIC - 6. decembra DRUGI IZLET AQUITANIA - 14. decembra

VAŽNO ZA NAROČNIKE Poleg naslova je razvidno kdaj imate plačano naročnina Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. ZADNJE opomine in račune smo razposlali za Novo leto in ker bi želeli, da nam prihranite toliko ne potrebnega dela in stroškov, za to Vas prosimo, da skušate na ročnino pravčasno poravnati. Pošljite jo naravnost nam ali je pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana s debelimi črkami, ker so opravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj noših rojakov naseljenih.